

ISSN 0868-3808 TRUNG TÂM KINH TẾ CHÂU Á - THÁI BÌNH DƯƠNG

Kinh tế

Châu Á - Thái Bình Dương

ASIA - PACIFIC ECONOMIC REVIEW

Phân loại rác tại nguồn để bảo vệ môi trường

Phát triển thị trường tiêu thụ sản phẩm hàng hóa

Phát triển vùng sản xuất nông nghiệp công nghệ cao

Thương mại điện tử Việt Nam trong bối cảnh COVID-19

Chuẩn mực báo cáo tài chính trong các doanh nghiệp

Số 638 – Tháng 7 năm 2023

Tiêu dùng xanh thúc đẩy sản xuất bền vững của doanh nghiệp Việt Nam

www.ktcatbd.com.vn

TRỤ SỞ CHÍNH

176 Thái Hà, Đống Đa, Hà Nội

VĂN PHÒNG GIAO DỊCH

Số 18 ngõ 49 Linh Lang, Ba Đình, Hà Nội

Hotline: 0888381299

Email: ktcatbd@gmail.com

TỔNG BIÊN TẬP

Lê Văn Sang

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP

Lê Kim Sa (Việt Hà)

Nguyễn Hồng Phối

HỘI ĐỒNG KHOA HỌC

Trần Văn Thọ

Võ Đại Lược

Đặng Nguyễn Anh

Trần Đình Thiên

Lê Bộ Lĩnh

Nguyễn Đức Thành

Trần Đức Hiệp

Bùi Quang Tuấn

Phí Mạnh Tường

Hồ Đức Hiệp

Trần Thị Nam Thắng

Chu Văn Thắng

Tô Hiến Thà

BAN TRỊ SỰ

Hồng Huê: 0962002215

Email: lehonghue0511@gmail.com

BAN THU KÝ - BIÊN TẬP

Hoàng Dung: 0938016618

Email: hoangdung.brand@gmail.com

Vân Anh: 0903833489

Email: ktcatbd.nc@gmail.com

GIẤY PHÉP XUẤT BẢN: 1545/BC-GPXB;

175/GP-BVHTT; 274/GP-BTTTT

In tại Công ty in My link

Giá: 40.000 VND

04. Tiêu dùng xanh thúc đẩy sản xuất bền vững của doanh nghiệp Việt Nam
Bùi Ngọc Trâm
07. Vấn đề phân loại rác thải tại nguồn để bảo vệ môi trường và mục tiêu phát triển kinh tế xã hội bền vững
Lưu Thị Lịch, Lưu Thị Bình
10. Một số vấn đề lý luận về phát triển thị trường tiêu thụ sản phẩm hàng hóa
Trần Đức Duy
13. Kinh nghiệm phát triển vùng sản xuất nông nghiệp công nghệ cao trên thế giới và bài học rút ra cho Việt Nam
Nguyễn Thị Nhung, Quyền Đình Hà
16. Một số vấn đề lý luận về quản trị chi phí của bệnh viện
Phùng Gia Cường
19. Một số giải pháp phục hồi và phát triển ngành du lịch tỉnh Bình Định trong bối cảnh hậu COVID-19
Đặng Thành Thức, Nguyễn Trường Vỹ
21. Một số vấn đề lý luận về đánh giá thực hiện công việc của người lao động
Lê Tuấn Vũ, Mai Quốc Chánh
24. Tác động của định hướng thị trường và đổi mới sáng tạo đến kết quả kinh doanh của các doanh nghiệp nhỏ và vừa tại khu vực Đồng bằng Sông Cửu Long
Đường Thị Liên Hà, Nguyễn Thị Mỹ Phương
27. Phát triển thị trường tiêu thụ sản phẩm bia Heineken tại thành phố Hồ Chí Minh
Trần Đức Duy, Vũ Quang Thọ
30. Nâng cao năng lực đội ngũ công chức cấp xã tại huyện Bình Chánh, thành phố Hồ Chí Minh
Võ Văn Hùng
33. Một số giải pháp nâng cao năng lực lao động quản lý tại Công ty CP Dịch vụ Kỹ thuật Công nghệ Hoàng Việt
Nguyễn Hữu Thạnh, Mai Quốc Chánh
36. Chuyển đổi số ngành du lịch ở thành phố Hải Phòng
Vũ Thị Thái Hà
39. Thương mại điện tử Việt Nam trong bối cảnh COVID – 19
Nguyễn Minh Đạt
42. Áp dụng chuẩn mực báo cáo tài chính quốc tế trong các doanh nghiệp niêm yết – nhân tố ảnh hưởng và dự báo các chi phí vận hành
Nguyễn Thị Ngọc Tú
45. Chuyển đổi số và bài giảng số trong giáo dục đại học ở Trường Đại học Phenikaa
Lê Quang Thắng
48. Giải pháp bảo đảm an ninh nguồn nước: kinh nghiệm của một số thành phố châu Á và bài học cho thành phố Hồ Chí Minh
Đỗ Lý Hoài Tân
51. Sử dụng thuật toán “ IMPROVED SHUFFLED FROG LEAPING ALGORITHM” tạo lập lịch trình cho những đôi cần cầu xếp chồng tự động tại các bến cảng container tự động
Phạm Thị Lan
54. Phát triển kinh tế biển ở thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định (2010 -2022)
Nguyễn Thị Thanh Hương, Nguyễn Doãn Thuận
57. Các yếu tố ảnh hưởng tới hành vi lựa chọn sản phẩm sữa Milo của người dân trên địa bàn tỉnh Hà Nam
Bùi Thanh Tú, Đỗ Hải Hưng
60. Các yếu tố ảnh hưởng đến động lực làm việc của nhân viên tại các doanh nghiệp nhỏ và vừa tỉnh Bình Dương
Lê Thị Trúc Huỳnh, Phan Kim Tuyến
63. Phương thức đặt câu hỏi của giảng viên nhằm phát huy mô hình giáo dục kiến tạo trong lớp học
Nguyễn Thị Hải Thúy
66. Bối cảnh mới ảnh hưởng đến đảm bảo an ninh môi trường nhằm phát triển bền vững ở Việt Nam đến năm 2030
Trần Lệ Quyên
69. Nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành logistics của Việt Nam từ nay đến năm 2030
Nguyễn Mạnh Tuấn

72. Nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến quyết định của phụ huynh khi mua khoa học tiếng Anh trực tuyến cho con ở cấp tiểu học
Trần Thị Thu Thủy
75. Các nhân tố tác động đến chất lượng dịch vụ cung ứng điện tại khu vực Đồng bằng sông Cửu Long
Đinh Văn Hường
78. Thúc đẩy việc học tiếng Anh trực tuyến nhằm mở rộng cơ hội tìm kiếm việc làm cho lao động nữ trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0
Nguyễn Thị Nhiên
81. Nâng cao chất lượng dịch vụ vận tải hành khách bằng đường sắt
Nguyễn Thị Bích Thủy
84. Cải thiện năng lực tiếng Anh của lao động Việt Nam thông qua các khoá học kết hợp
Vũ Thuỳ Linh
87. Công nghiệp văn hóa sáng tạo và tiềm năng phát triển ở Việt Nam
Lưu Minh Đức
90. Vai trò của tiếng Anh trong phát triển kinh tế địa phương tại tỉnh Nam Định
Phùng Văn Thân
93. Quy trình logistics thu hồi trong các doanh nghiệp khai khoáng tại Việt Nam
Đổng Thị Bích
96. Phương pháp phân tích các nhân tố tác động tới hiệu quả của thu nhập người lao động
Nguyễn Trọng Hải
98. Các yếu tố tác động đến thu hút đầu tư phát triển kinh tế biển, đảo tỉnh Kiên Giang
Trần Băng Dương, Nguyễn Thị Quỳnh Như, Nguyễn Thị Hường, Trần Mạnh Hoàng
101. Ứng dụng mô hình học máy tối ưu hóa quản trị nguồn nhân lực trong doanh nghiệp
Vũ Thị Kim Liên, Nguyễn Thị Hải Yến, Nguyễn Thuỳ Dương

Quy trình logistics thu hồi trong các doanh nghiệp khai khoáng tại Việt Nam

Đồng Thị Bích

Khoa Kinh tế, Trường Đại học Mở - Địa chất Hà Nội

Đối với các doanh nghiệp khai khoáng, hoạt động logistics thu hồi diễn ra chủ yếu trong giai đoạn sản xuất, bởi trong quá trình này các doanh nghiệp sử dụng nhiều loại vật tư, thiết bị với số lượng lớn, đồng thời thải ra môi trường vật tư cũ, vật tư phế liệu và nhiều loại chất thải khác nhau (gọi chung là chất thải) với yêu cầu về phương tiện vận tải cũng như phương pháp xử lý khác nhau. Bài báo này đề cập đến quy trình logistics thu hồi của các doanh nghiệp khai khoáng với những đặc thù nhất định, từ đó đề xuất một số kiến nghị làm cơ sở để tổ chức, thực hiện hoạt động logistics thu hồi một cách hợp lý và hiệu quả.

1. Đôi nét về logistics thu hồi

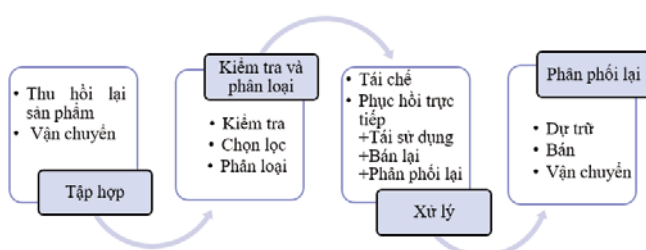
Reverse logistics được dịch sang tiếng Việt với các tên gọi khác nhau như “logistics thu hồi” hay “logistics ngược”. Trong phạm vi bài báo này, tác giả thống nhất sử dụng thuật ngữ “logistics thu hồi”, theo quan điểm của tác giả thuật ngữ này dễ hiểu và khá phù hợp với đặc thù sản xuất kinh doanh của ngành khai khoáng.

Về khái niệm, “Logistics thu hồi là quá trình tổ chức, thực hiện và kiểm soát một cách hiệu quả dòng chảy của nguyên liệu, bán thành phẩm, thành phẩm và bao bì từ các điểm tiêu dùng đến các điểm thu hồi với mục đích tận dụng các giá trị còn lại hoặc thải hồi một cách hợp lý”.

Như vậy, về bản chất hoạt động logistics thu hồi là quá trình ngược lại so với hoạt động logistics xuôi, hoạt động này thực hiện chức năng thu hồi tại mỗi khâu của quá trình sản xuất kinh doanh để tái chế, tái sử dụng nguyên vật liệu hoặc thải hồi một cách phù hợp.

Về quy trình logistics thu hồi, theo Roberta Pinna and Pier Paolo Carrus, quy trình logistics thu hồi tại các doanh nghiệp được thực hiện theo bốn giai đoạn cơ bản là tập hợp; kiểm tra và phân loại; xử lý; phân phối lại.

Hình 1: Quy trình logistics thu hồi

Nguồn: Roberta Pinna and Pier Paolo Carrus

Trong quy trình logistics thu hồi, sản phẩm có thể được thu hồi từ hoạt động sản xuất, hoạt động phân phối hay trong quá trình tiêu dùng và được xử lý bằng nhiều phương pháp khác nhau. Tuy nhiên, logistics thu hồi có sự khác nhau ở mỗi ngành và cũng tùy thuộc vào lựa chọn của mỗi doanh nghiệp dựa trên lợi ích kinh tế của việc thu hồi và dựa trên những quy định bắt buộc đối với ngành đó trong vấn đề bảo vệ môi trường.

2. Hoạt động logistics thu hồi trong các doanh nghiệp khai khoáng

Để tiến hành hoạt động sản xuất, doanh nghiệp khai khoáng cần sử dụng rất nhiều loại vật tư với số lượng lớn, vì thế chất thải của quá trình sản xuất cũng rất phong phú, đa dạng, tác động đến môi trường ở nhiều cấp độ khác nhau, đòi hỏi công tác vận chuyển, lưu trữ, xử lý khác nhau. Quy trình logistics thu hồi của các doanh nghiệp khai khoáng được mô tả như sau (Hình 1):

Giai đoạn tập hợp: Giai đoạn này bao gồm các hoạt động cần thiết để thu thập chất thải từ lò chợ, khai trường, các khu vực sản xuất lên mặt bằng công nghiệp. Tùy thuộc vào từng loại chất thải mà có hoạt động vận tải chuyên biệt như: Băng tải, tời trục + goòng, tời trục skip, hệ thống monoray, tàu điện, tời cáp treo,...

Giai đoạn kiểm tra, phân loại: Trong thực tế, một cách sơ bộ, các loại chất thải đã được phân loại ngay từ khi xuất hiện bởi liên quan đến phương tiện vận chuyển chúng lên mặt bằng công nghiệp. Tuy nhiên, trong giai đoạn này, sẽ tiến hành kiểm tra, phân loại chi tiết hơn. Trong các doanh nghiệp khai khoáng, căn cứ vào đặc điểm và yêu cầu xử lý, chất thải được phân thành ba nhóm chính như sau:

Nhóm 1: Chất thải rắn sinh hoạt

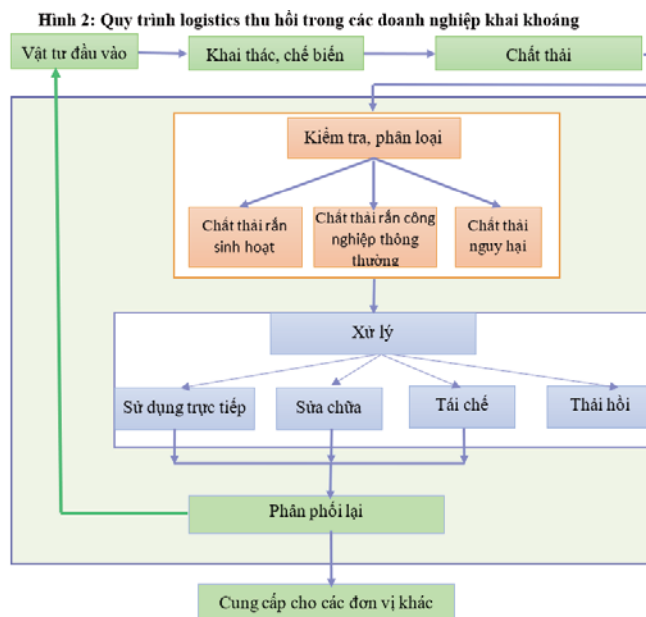
Nhóm 2: Chất thải rắn công nghiệp thông thường
Nhóm 2: Chất thải nguy hại

Giai đoạn xử lý: Căn cứ vào việc phân loại chất thải, tùy thuộc vào đặc điểm của mỗi loại, giai đoạn này có các cách xử lý khác nhau gồm: sử dụng trực tiếp, sửa chữa, tái chế hoặc thải hồi.

Các chất thải có thể sử dụng trực tiếp gồm: đất đá thải, bùn thải sử dụng để gia cố vận tải nội mỏ, san lấp moong mỏ, hoàn thổ để phát triển kinh tế rừng, hoặc bán lại cho các doanh nghiệp sản xuất vật liệu xây dựng làm nguyên liệu đầu vào, bán cho các doanh nghiệp xây dựng để san lấp mặt bằng, làm đường.

Các loại chất thải có thể sửa chữa, tái chế: sắt thép, phế liệu, sẫm, lốp,...các doanh nghiệp tiến hành sửa chữa, tái chế để tái sử dụng cho chu kỳ sản xuất kinh doanh tiếp theo hoặc bán cho các doanh nghiệp khác để tái chế thành sản phẩm có ích cung cấp cho thị trường.

Các chất thải nguy hại, hiện nay trong các doanh nghiệp khai khoáng chất thải nguy hại gồm rất nhiều loại như: dầu thải; pin, ắc quy; các chi tiết bộ phận phanh đã qua sử dụng có chứa amiăng; bộ lọc đã qua sử dụng; các thiết bị linh kiện điện tử; que hàn, giẻ lau bị nhiễm thành phần nguy hại; .....Các loại chất thải này được các doanh nghiệp khai khoáng thống kê rõ số lượng, dán mã, và nêu rõ cách xử lý phù hợp như tái chế, thiêu đốt, hóa rắn,.....Đối với các loại chất thải này, doanh nghiệp sẽ chuyển cho các tổ chức ngoài doanh nghiệp, có đủ tư cách pháp nhân và năng lực để xử lý theo quy định.

Có thể thấy, khác với quy trình logistics thu hồi của các doanh nghiệp thông thường, quy trình logistics thu hồi tại các doanh nghiệp khai khoáng khá

phức tạp, sản phẩm thu hồi hoàn toàn là các chất thải sau quá trình khai thác và chế biến khoáng sản, với số lượng lớn và rất đa dạng. Thực tế này đòi hỏi phương pháp vận chuyển, lưu trữ có tính chuyên biệt cao, đồng thời cần có sự kết hợp với quy trình logistics xuôi một cách khoa học để giảm chi phí do diện sản xuất rộng, phân tán, địa hình vận chuyển khó khăn.

3. Một số kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả của hoạt động logistics thu hồi tại các doanh nghiệp khai khoáng tại Việt Nam

Hoạt động logistics xuôi tại các doanh nghiệp khai khoáng được thực hiện rất khoa học, vì thế quá trình sản xuất diễn ra nhịp nhàng mặc dù diện sản xuất phân tán, điều kiện sản xuất ngày càng khó khăn hơn. Tuy nhiên, hoạt động logistics thu hồi chưa được quan tâm đúng mức, việc tổ chức thực hiện chưa đảm bảo tính khoa học. Chính vì vậy, vật tư cũ, vật tư phế liệu, các chất thải khác từ quá trình sản xuất còn lưu đọng lại khá nhiều tại các nơi sản xuất, dẫn đến sự sụt giảm về giá trị đối với những loại có thể sửa chữa, tái chế, tái sử dụng, đồng thời gây ô nhiễm môi trường. Dưới đây là một số kiến nghị giúp doanh nghiệp khai khoáng tổ chức hoạt động logistics thu hồi hiệu quả hơn, điều này một mặt tạo ra lợi ích cho chính doanh nghiệp khai khoáng, mặt khác tạo ra nhiều lợi ích cho xã hội cho cộng đồng.

Thứ nhất, nghiên cứu, đánh giá thực trạng hoạt động logistics thu hồi tại các doanh nghiệp khai khoáng. Đây là việc làm hết sức cần thiết bởi việc đánh giá thực trạng không chỉ làm rõ những hạn chế mà còn khẳng định được vai trò và vị trí của logistics thu hồi đối với hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp khai khoáng.

Thứ hai, nâng cao nhận thức của người lao động trong doanh nghiệp khai khoáng về vai trò của hoạt động logistics thu hồi

Hoạt động logistics được thực hiện tốt hay không phụ thuộc rất nhiều vào ý thức của người lao động trong doanh nghiệp. Chỉ khi nào người lao động hiểu rõ vai trò và lợi ích của hoạt động logistics thu hồi, nắm chắc quy trình logistics thu hồi thì việc tổ chức thực hiện sẽ mang lại hiệu quả cao hơn. Khi đó, hoạt động logistics thu hồi sẽ diễn ra nhịp nhàng với hoạt động logistics xuôi, nhịp nhàng với khả năng sản xuất, doanh nghiệp sẽ giảm được chi phí vận chuyển, lưu kho và tận dụng được giá trị của vật tư phế liệu, vật tư cũ, chất thải, từ đó giảm chi phí sản xuất của chính doanh nghiệp, tạo ra giá trị nhất định cho các ngành liên quan và giảm tác động xấu đến môi trường.

Thứ ba, bổ sung các quy định, tiêu chí liên quan đến hoạt động logistics thu hồi vào các quy chế quản lý, các báo cáo của doanh nghiệp khai khoáng

Để nâng cao hiệu quả của hoạt động logistics thu hồi cần có các quy định thật chặt chẽ về các vấn đề liên quan như công tác vận chuyển, lưu kho, tái chế, sửa chữa, tái sử dụng vật tư phế liệu, vật tư cũ và các chất thải khác. Các quy định này có thể được bổ sung vào các quy chế của công ty như: quy chế quản lý vật tư, quy chế quản lý tài sản cố định, quy chế bảo vệ môi trường,...

Bên cạnh đó, một số chỉ tiêu phản ánh hiệu quả của hoạt động thu hồi cần được đưa vào hệ thống các chỉ tiêu kinh tế kỹ thuật hoặc lập báo cáo riêng để báo cáo định kỳ theo tháng, quý, năm.

Thứ tư, xây dựng cơ chế khuyến khích, bắt buộc doanh nghiệp khai khoáng, người lao động thực hiện tốt hoạt động logistics thu hồi

Căn cứ vào lợi ích kinh tế và lợi ích xã hội của hoạt động thu hồi, xây dựng cơ chế khuyến khích, bắt buộc các doanh nghiệp, người lao động trong doanh nghiệp khai khoáng thực hiện tốt hoạt động logistics này. Cơ chế được xây dựng chi tiết cho các

cá nhân và đơn vị liên quan trực tiếp đến hoạt động này như: đơn vị khai thác, đơn vị vận tải, đơn vị sửa chữa gia công vật liệu,.....

Bài viết là kết quả nghiên cứu được Trường Đại học Mở địa chất đã tài trợ kinh phí.

Tài liệu tham khảo

An Thị Thanh Nhân, Nguyễn Văn Minh, Nguyễn Thông Thái, Giáo trình Quản trị logistics kinh doanh. Nhà xuất bản Hà Nội, 2018.

Đoàn Thị Hồng Vân và Kim Ngọc Đạt, Logistics những vấn đề cơ bản. Nhà xuất bản lao động xã hội, 2010.

Thanh Hà, TKV đẩy mạnh hiện đại hóa công tác vận tải trong hầm lò. Tạp chí công thương điện tử. Tháng 03/2022.

Robeta Pinna and Pier Paolo Carrus, Reverse Logistics and the Role of Fourth Party Logistics Provider. DOI: 10/5772/33047.

Báo cáo công tác bảo vệ môi trường của một số doanh nghiệp khai khoáng tại Việt Nam.

Phương pháp phân tích các nhân tố tác động...

Tiếp theo trang 97

quả/sức tạo ra lợi nhuận của thu nhập người lao động mà còn có thể triển khai tương tự để phân tích các nhân tố tác động đến (2) Sức tạo ra giá trị gia tăng của thu nhập người lao động, (3) Hiệu quả của nguồn nhân lực./.

Tài liệu tham khảo

Nguyễn Trọng Hải (2007), “Phương pháp chỉ số mở rộng trong phân tích tác động của hiệu quả và quy mô nguồn lực đối với kết quả kinh tế FDI”, Tạp chí Thông tin và Dự báo Kinh tế - Xã hội, (22), tr.32-37.

Nguyễn Trọng Hải (2008), LA TS kinh tế: Vận dụng một số phương pháp thống kê phân tích hiệu quả kinh tế của đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) tại Việt Nam, Đại học Kinh tế Quốc dân, Hà Nội.

Nguyễn Trọng Hải (2012), Giáo trình Nguyên lý Thống kê Kinh tế, Nxb Thời Đại, Hà Nội.

Nguyễn Trọng Hải (2022), “Phương pháp chỉ số mở rộng trong phân tích nhân tố ảnh hưởng đến doanh thu”, Tạp chí Kinh tế Châu Á Thái Bình Dương, số 614, tr112-114.

Trần Ngọc Phát, Trần thị Kim Thu (2006), Giáo trình Lý thuyết thống kê, NXB Thống kê.

Clyde P. Stickney, Paul R. Brown (1999), Financing Reporting and Statement Analysis, A Strategic Perspective, Fourth Edition, Harcourt Brace College Publishers, United States America.

Mark Berenson (Author), David Levine (2018), Basic Business Statistics, 14th Edition, Pearson